

NAGY SÁNDOR, DR.

1912. szeptember 23. Baglyasalja, Nógrád vármegye

Tizenkét gyermekes munkáscsaládban született, apja, Nagy János bányamunkás volt, anyját Kecskés Rozáliának hívták. Az elemi iskolát 1918–1921 között Baglyasalján és Horthy-telepen (utóbb Rákóczi-telep), a három polgárit 1921–1924 között Pásztón végezte el. 1927. augusztus 21-től a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaságnál lett bányász, különböző aknákban (Csókás, Gyula-akna, Ferenc-akna [Mizserfa], János-akna [Kistelek], Tordas-akna [Kisterenye] vājárként dolgozott. 1948-ban főbizalmi, 1949-ben termelési felelős lett. 1945. januártól a Magyar Kommunista Párt és jogutódai tagja volt.

1949. szeptember 14. és 1950. augusztus között Rákoskeresztúron elvégezte a Bírói és Államügyészi Akadémiát, majd 1950. szeptember 1.-október 14. között a hathetes tartalékos hadbírói tanfolyamat is. 1951–1955 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara levelező tagozatán tanult, 1956-ban államvizsgázott.

1950. október 24-től hadbíró századosként a Budapesti Katonai Törvényszéken szolgált, innen november 30-án távozott, s káderes és jogi előadó lett a Bírói és Államügyészi Akadémián. 1952. január 1-től a Budapesti Katonai Törvényszéken, 1952. július 1-től őrnagyi rendfokozatban a Katonai Felsőbírószágon volt tanácselnök. 1953. március 18-tól a Honvédelmi Minisztérium Igazságügyi Csoportfőnökségén lett függetlenített párttitkár, az átszervezést követően 1953. november 28-tól ismét tanácselnök a Katonai Felsőbírószágon, majd 1955. június 15-től alezredesi rendfokozatban a Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiumának tanácsvezetője.

Az 1956-os forradalmat követő megtorlás során a Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiuma egyik büntetőtanácsának vezetőjeként 1957. február 6-án helybenhagyta a Léderer Jenő Tiborra első fokon kiszabott halálbüntetést. Miután a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a kegyelmi kérelmet elutasította, az ítéletet 1957. február 15-én végrehajtották. Ez volt a Legfelsőbb Bíróság másodfokú büntetőeljárásban tárgyalt első büntetőügye a kádári megtorlás során.

Koharek József alezredes szavazóbíróval együtt tagja volt a Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiuma Szimler János alezredes vezette tanácsának, amely Farkas Mihály egykori honvédelmi miniszter és politikai bizottsági tag büntetőügyében járt el, s első fokon, jogerősen hatévi börtönbüntetésre ítélte. Bár a büntetés mértéke nem tért el attól, amit egy nappal korábban Biszku Bélával, dr. Münnich Ferenc és dr. Nezával Ferencsel megbeszéltek, a Magyar Szocialista Munkáspárt Ideiglenes Központi Bizottságának Titkársága 1957. április 12-én mégis hozzájárult ő és Koharek felmentéséhez. Koharek Miskolcon ítélezhető tovább, Nagyot 1957. április 22-én nem tényleges viszonyba he-

lyezték. A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának felmentő határozata 1957. május 5-én jelent meg a Magyar Közlönyben.

1957. május 20-án Ózdon, a Szénbányászati Tröszt jogtanácsosa lett, 1958. július 1-jén kérelmére áthelyezték a Mátravidéki Szénbányászati Tröszt-höz jogi osztályvezetőnek. Nyugdíjazása után Putnokon volt jogász a Szénbányászati Trösztnél.

KITÜNTETÉSEI

Magyar Népköztársasági Érdemérem arany fokozata (1952. április 4.)

Szolgálati Érdemérem (1955. április 4.)

FORRÁSOK, IRODALOM

Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár 95019.

Iratok az igazságszolgáltatás történetéhez. 2. kötet. Szerkesztette dr. Horváth Ibolya, dr. Solt Pál (a szerkesztőbizottság elnöke), dr. Szabó Győző, dr. Zanathy János és dr. Zinner Tibor. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1993. 623., 625., 627–629., 872.

Iratok az igazságszolgáltatás történetéhez 3. kötet. Szerkesztette dr. Horváth Ibolya, dr. Solt Pál (a szerkesztőbizottság elnöke), dr. Szabó Győző, dr. Zanathy János és dr. Zinner Tibor. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1994. 892.

1956 kézikönyve. III. Megtorlás és emlékezés. A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 32.

Zinner Tibor: *A kádári megtorlás rendszere.* Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, Budapest, 2001. 119., 164.,

Zinner Tibor et al. [Kahler Frigyes, Koczka Éva, Pálvölgyi Ferenc, Tóth Béla]: *Megfogyva és megtörve. Évtizedek és tizedelések a jogászvilágban, 1918–1962.* Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2005. 459., 532.

Zinner Tibor: *A „nagy politikai affér”. A Rajk-Brankov-ügy.* 2. kötet. Saxum, Budapest, 2014. 643.